

Virusiniai hepatitai (VH)

Rekomendacijos parengtos įgyvendinant projektą „Užkrečiamųjų ligų valdymo sistemos Lietuvoje stiprinimas“ (VP1-4.3-VRM-02-V-05-009).

Projekto vykdytojas – Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras.

UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ IR AIDS CENTRAS

Recenzentas:

Prof. dr. Leonas Valius

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Redaktorė:

gyd. Irma Čaplinskienė

Lietuvos dermatovenerologų draugijos narė

Tarptautinės AIDS draugijos narė

ISBN 978-609-454-160-5

© Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras, 2014

© UAB „Vita Litera“, 2014

2014-10-15. Tiražas 500 egz.
Leido ir spausdino UAB „Vita Litera“,
Savanorių pr. 137, LT-44146 Kaunas.

Virusiniai hepatitai (VH)

Įvadas

Šiame metodiniame leidinyje pateikta glausta informacija-faktai apie virusinius hepatitus.

Tikimasi, kad metodinė priemonė sustiprins specialistų gebėjimus argumentuotai komunikuoti su gyventojais, visuomenės informavimo priemonėmis.

Metodinė priemonė skirta specialistams, ypač tiems, kurie vykdo visuomenės švietimą ir informavimą.

Virusiniai hepatitai (VH)

Virusiniai hepatitai – tai virusų sukeliama kepenų uždegiminiai ir distrofiniai pokyčiai. Infekcinius hepatitus sukelia virusai: A, B, C, D, E. Virusiniai hepatitai skiriasi plitimo būdais, inkubaciniais laikotarpiais, ligos vystimusi ir jos sunkumu, laboratoriniais žymenimis, profilaktikos priemonėmis bei kitais mediciniais ir socialiniais aspektais.

Virusiniai hepatitai – dažniausia kepenų vėžio bei kepenų transplantacijų priežastis.

Kepenys vienas svarbiausių žmogaus gyvybinių organų. Jos padeda virškinimo procesui, gamindamos tulžį; kovoja su infekcijomis; stabdo kraujavimą; šalina medžiagų apykaitos produktus, gamina energiją ir kt.

1. Hepatito A viruso (HAV) infekcija – faktai

- ◆ HAV **infekcijos šaltinis** yra sergantis žmogus.
- ◆ Žmonių **imlumas** infekcijai visuotinis.
- ◆ HAV **plitimo būdas**: fekalinis-oralinis. Užsikrėsti galima artimai kontaktuojant su užsikrėtusiu asmeniu; turint lytinių santykių (ypač orali- nių) su užsikrėtusiu asmeniu; vartojant užterštą HAV maistą ir gėrimus. Kepenyse pasidauginęs hepatito A virusas su tulžimi patenka į žarnas ir į aplinką išsiskiria su išmatomis. Vandenyje HAV gali išlikti gyvybin- gas iki 12 mėnesių. Ant maisto produktų HAV dažniausiai patenka per nešvarias rankas.
- ◆ HAV **inkubacinis laikotarpis** – nuo 15 iki 50 dienų (vidutiniškai 28 dienos).
- ◆ HAV infekcija gali būti simptominė ir besimptomė.
- ◆ HAV infekcijos (virusinio hepatito A) požymių pasireiškimas priklaus- so nuo amžiaus. Geltinė HAV forma dažnesnė tarp suaugusiųjų, 6–14 metų amžiaus kas antras vaikas susergera gelta, o iki 6 m. - kas dešimtas.
- ◆ Persirgus simptomine ar besimptomė ligos forma įgyjamas patvarus ilgalaikis imunitetas. Lėtinių HAV infekcijos formų nebūna, lėtinis viru- so nešiojimas nebūdingas.
- ◆ Didesnė rizika užsikrėsti gresia asmenims, keliaujantiems į vidutinio ar didelio HAV infekcijos paplitimo šalis; vyrams, turintiems lytinių san- tykių su vyrais (VSV); švirkščiamųjų narkotikų vartotojams (ŠNV); HAV infekuoto asmens šeimos nariams, neskiepytiems asmenims.
- ◆ Universali HAV infekcijos profilaktika – **skiepai**. Visiems neskiepytiems ir nesirgusiems rekomenduojama pasiskiepyti nuo HAV, ypač keliau- jantiems į HAV infekcijos endemines šalis. Skiepytis hepatito A vakcina reikia du kartus, darant 6–12 mėnesių pertrauką.

2. Virusinis E hepatitas (VHE) – faktai

- ◆ Hepatito E **infekcijos šaltinis** yra sergantis besimptomė ir simptomine ligos forma žmogus.
- ◆ **VHE perdavimo būdas** – fekalinis-oralinis. Dažniausiai užsikrečiama per užterštą vandenį, kurį savo fekalijomis užteršia sergantis žmogus. Rečiau – per maistą.
- ◆ **Inkubacinis laikotarpis** – vidutiniškai 40 dienų (15-64 dienos).
- ◆ Gelta pasireiškia tik kas antram ligoniui.
- ◆ HEV infekcijos kontrolės priemonės yra analogiškos HAV profilaktikos priemonėms, išskyrus, kad nuo HEV nėra vakcinų. Viena svarbiausių priemonių – geriamojo vandens kontrolė (esant abejonių – jį virinti).
- ◆ Persirgus susidaro patvarus imunitetas.
- ◆ Ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse VHE infekcija yra keliautojų infekcija. VHE protrūkia dažniau registruojami ekonomiškai atsilikusiuose regionuose. Ligos protrūkia kyla liūčių sezono metu.

3. Hepatito B viruso (HBV) infekcija – faktai

- ◆ Hepatito B **infekcijos šaltinis** yra sergantis žmogus arba HBsAg nešiotojas.
- ◆ Žmonių **implumas infekcijai** - visuotinis.
- ◆ HBV nustatomas beveik visuose užsikrėtusio žmogaus organizmo skysčiuose. Epidemiologiškai reikšmingiausias HBV buvimas yra užsikrėtusio žmogaus kraujyje ar kituose skysčiuose su kraujo priemaiša, spermoje, makšties išskyrose. HBV infekcinė dozė yra labai maža – 1 ml infekuoto kraujo serume gali būti iki 10 mln. ir daugiau infekcinių dozių. Užsikrėsti hepatito B infekcija daug lengviau nei žmogaus imunodeficito virusu (ŽIV), nes jo infekcinės savybės šimtą kartų didesnės nei ŽIV.

◆ Virusinis hepatitas B plinta:

- Per visų rūšių (vagininius, oralinius, analinius) lytinius santykius.
- Per kraują: perpilant kraują ar jo produktus; per užkrėstas adatas, švirksčiantis narkotikus, atliekant tatuiruotes, veriant auskarus; naudojantis užsikrėtusio asmens dantų šepetėliu, skutimosi mašinėle, manikiūro ir kitais reikmenimis, kuriais gali būti pažeista oda arba gleivinė.
- Iš motinos vaikui – užsikrėtusi virusiniu hepatitu B motina gali perduoti virusą nėštumo ir gimdymo metu.

- ◆ Virusinio hepatito perdavimas priklauso nuo įvairių veiksnių, įskaitant viruso koncentracijos biologiniuose skysčiuose (1 lentelė).

1 lentelė. HBV koncentracija įvairiuose biologiniuose skysčiuose*

Didelė	Vidutinė	Maža (nenustatoma)
Kraujas	Sperma	Šlapimas
Serumas	Makšties išskyros	Išmatos
Žaizdos eksudatas	Seilės	Prakaitas
		Ašaros
		Motinos pienas

*Šaltinis: CDC,2014.

- ◆ **HBV neplinta** čiaudint, kosint, sveikinantis, kartu valgant su sergančiu VHB iš tų pačių indų.
- ◆ HBV infekcijos (virusinio hepatito B) **inkubacinis laikotarpis** – nuo 6 iki 24 savaičių (dažniausiai, 60–90 dienų).
- ◆ **Ūmi virusinio hepatito B forma** dažnai praeina savaime per 4–8 savaitės po susirgimo. Ūmi HBV infekcija gali būti besimptomė arba simptominė (pasireikšti klinikiniais ūmaus kepenų uždegimo požymiais). Pirmieji hepatito simptomai gali pasirodyti praėjus 1-6 mėn. mėnesiams po kontakto su užsikrėtusiu asmeniu.

◆ **Klinikiniai ūmaus kepenų uždegimo požymiai:**

- bendras silpnumas;
- šleikštulys, rečiau vėmimas;
- apetito stoka;
- sąnarių skausmai;
- pilvo jautrumas viršutinėje pilvo dalyje, skausmas dešinėje pašonėje;
- subfebrilus karščiavimas;
- odos ir gleivinių pageltimas;
- patamsėjęs šlapimas;
- pašviesėjusios išmatos.

◆ **Lėtinis hepatitas B** – tai per 6 mėn. neišgydytas ūmus virusinis hepatitas B, kuriam būdingi atitinkami klinikiniai pokyčiai.

◆ **HBV infekcijos didelės rizikos grupei priklauso:**

1. Kūdikiai, gimę HBV infekuotoms motinoms;
2. HBV infekuotų asmenų lytiniai partneriai;
3. Asmenys, dažnai keičiantys lytinius partnerius (daugiau nei 1 per 12 mėn.);
4. Asmenys, sergantys kita lytiškai plintančia infekcija;
5. Vyrų, turintys lytinių santykių su vyrais (VSV);
6. Švirkščiamųjų narkotikų vartotojai (ŠNV);
7. HBV nešiotojų šeimos nariai ir lytiniai partneriai;
8. Sveikatos priežiūros darbuotojai, turintys sąlytį su krauju ar kitais kūno skysčiais (pvz., atliekantys invazines procedūras, laboratorijų darbuotojai);
9. Hemodializuojami pacientai;
10. Keliautojai, vykstantys į endemines šalis (HBsAg paplitimas ≥ 2 proc.);
11. Nuteistieji.

◆ **Kam rekomenduojama pasitikrinti dėl hepatito B?**

1. Asmenims, gimusiems tose šalyse, kuriose HBsAg paplitimas siekia ≥ 2 proc.;
2. Asmenims, kurie kūdikystėje nebuvo skiepijami nuo HBV ir kurių tėvai yra gimę tose šalyse, kuriose HBsAg paplitimas yra ≥ 8 proc.;
3. Asmenims, vartojantiems švirkščiamąsias narkotines medžiagas (ŠNV);

4. Vyrams, turintiems lytinių santykių su vyrais (VSV);
5. Asmenims, kuriems dėl nežinomų priežasčių yra padidėjęs ALT (alanino aminotransferazė) arba AST (asparagino aminotransferazė) aktyvumas kraujyje;
6. Imunodeficitinės būklės ligoniams;
7. Nėščioms moterims;
8. Kūdikiams, kurių motinoms nustatytas HBsAg (+);
9. HBV nešiotojų šeimos nariams ir / arba lytiniais partneriams;
10. Ekspozicijos šaltiniui, su kurio krauju ar kitais kūno skysčiais kontaktavo kiti asmenys, kuriems gali būti reikalinga poekspozicinė HBV profilaktika (pvz., adatos dūrio sužeidimai sveikatos priežiūros specialistams);
11. ŽIV infekuotiems asmenims ir kt.

◆ **Riziką užsikrėsti hepatito B virusu sumažina:**

- Skiepijimas nuo HBV infekcijos.
- Saugesnis, atsakingesnis lytinis elgesys:
 - 1) susilaikymas nuo lytinių santykių,
 - 2) monogaminiai santykiai su neužsikrėtusiu partneriu,
 - 3) taisyklingas (nuolatinis ir tinkamas) prezervatyvų naudojimas,
 - 4) atsitiktinių lytinių partnerių skaičiaus mažinimas.

4. Hepatito D viruso (HDV) infekcija – faktai

- ◆ Hepatito D **infekcijos šaltinis** yra sergantis besimptomė ir simptomine ligos forma žmogus.
- ◆ **HDV perdavimo būdai** - kaip ir hepatito B viruso (HBV).
- ◆ **Inkubacinis laikotarpis** priklauso nuo infekcijos klinikinės formos: koinfekcijos atveju – nuo 6 sav. iki 6 mėn., superinfekcijos atveju – nuo 2 iki 8 savaičių.
- ◆ Hepatito D virusui, kad prisijungtų prie kepenų ląstelių (hepatocitų), reikia hepatito B viruso išorinio apvalkalo receptorių, todėl HDV infekcija pasireiškia tik kartu su HBV infekcija, dažnai pasunkindama šios infekcijos eigą.

◆ Yra trys hepatito D infekcijos klinikinės formos:

- Ūmi HBV ir HDV koinfekcija;
- Superinfekcija nešiojant HBV (jei ūmaus hepatito B nešiotojas užsikrečia hepatito D virusu, įvyksta superinfekcija);
- Lėtinė HDV infekcija.

- ◆ Užsikrėtus HBV ir HDV vienu metu, inkubacinis laikotarpis trunka nuo 6 savaičių iki 6 mėnesių. Geltinis hepatitas pasireiškia po 3–7 savaičių: jo metu žmogus jaučia nuovargį, tampa mieguistas, pasireiškia apetito stoka, pykinimas, trunkantis 3–7 dienas, patamsėja šlapimas, pašviesėja išmatos.
- ◆ Vakcinacija nuo hepatito B yra veiksmingiausia HDV infekcijos kontrolės priemonė.

5. Hepatito C viruso (HCV) infekcija – faktai

- ◆ **HCV infekcijos šaltinis** yra sergantis žmogus.
- ◆ **Žmonių imlumas** infekcijai – visuotinis.
- ◆ Užsikrėsti HCV infekcija daug lengviau nei ŽIV, nes HCV infekcinė dozė dešimt kartų mažesnė nei ŽIV.

◆ HCV plinta:

- Parenteriniu būdu (per kraują)
- Per kontaktą su lytinių organų gleivinėmis ir lytinėmis išskyromis (retai)
- Perinatalinis (iš užsikrėtusios motinos naujagimiui gimdymo metu) (labai retai)

- ◆ **Per kraują** (parenteriniu būdu) HCV infekcija dažniausiai užsikrečia švirkščiamųjų narkotikų vartotojai, kai jie dalijasi panaudotomis adatomis ir švirkštais bei pagalbiniais švirkštimosi reikmenimis (tamponėlius, servetėles, šaukštus, filtrus ir kt.). Tokiam plitimui gali užtekti mikroužteršimo.

- ◆ Atliekant medicinines procedūras (įsidūrus ir įvykus sąveikai su užsikrėtusio asmens krauju ar kitais biologiniais skysčiais) yra rizika užsikrėsti HCV infekcija. Ši rizika priklauso nuo užkrato kiekio, darbuotojo imuninės sistemos būklės, susižalojimo gylio, profilaktikos priemonių naudojimo po ekspozicijos ir kitų.
- ◆ Perpilant užkrėsta HCV kraują ar jo produktus rizika perduoti HCV infekciją artima 100 procentų.
- ◆ HCV infekcija gali būti perduodama darant tatuiruotes, veriant auskarus nesteriliais instrumentais bei naudojantis užkrėsto asmens daiktais: dantų šepetėliu, skutimosi, pedikiūro, manikiūro reikmenimis.
- ◆ Heteroseksualių (ypač monogaminių) lytinių santykių metu HCV infekcija perduodama retai. Rizika užsikrėsti HCV infekcija lytinių santykių metu yra maža ir siekia apie 5 procentus. Tarp ŽIV infekuotų asmenų seksualinis HCV infekcijos perdavimas pasitaiko dažniau, ypač tarp vyrų, turinčių lytinių santykių su vyru.

◆ **Didesnę riziką užsikrėsti HCV infekcija lytinių santykių metu turi asmenys:**

- kurie turi daug lytinių partnerių (daugiau nei 1 per 12 mėn.),
 - serga kitomis lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI),
 - anksti pradėję lytinį gyvenimą (iki 16 metų),
 - nenaudojantys prezervatyvų lytiniu santykių metu,
 - vyrai, turintys lytinių santykių su vyrais,
 - teikiantys seksualines paslaugas už atlygį,
 - kalinamieji ir nuteistieji.
- ◆ HCV užsikrėtusi moteris gali pastoti, išnešioti vaisių ir gimdyti natūraliu būdu. Rizika, kad HCV užsikrėtusi nėščioji perduos infekciją naujagimiui gimdymo metu yra 4–8 proc. Jei nėščioji užsikrėtusi mišria ŽIV ir HCV infekcijomis, tada HCV perdavimo rizika naujagimiui gimdymo metu yra 3–4 kartus didesnė.
 - ◆ **HCV neplinta** per maistą, vandenį, čiaudint, kosint, žindant.
 - ◆ HCV infekcijos (virusinio hepatito C) **inkubacinis laikotarpis** – nuo 4 iki 20 savaičių (vidutiniškai 7–8 savaitės).
 - ◆ HCV infekcija **gali būti ūmi ir lėtinė**. Daugumai pacientų (> 80 proc.) ūmi HCV infekcijos forma būna besimptomė, tik apie 20 proc. užsikrėtusiųjų suserga ūminiu geltiniu hepatitu (klinikiniai požymiai ap-

rašyti 3 skyrelyje). Užsikrėtus hepatito C virusu, 15–45 proc. ligonių pasveiksta savaime per 6 mėnesius.

- ◆ Vidutiniškai 70–85 proc. asmenų, užsikrėtusių hepatito C virusu, savaime nepasveiksta, **išsivysto lėtinė** ligos forma. **Jei per 6 mėn. nepasveikstama**, dažniausiai vystosi lėtinis kepenų uždegimas, kuris gali būti besimptomis. Lėtinei HCV infekcijai progresuojant per 20–40 metų gali išsivystyti kepenų cirozė. **Kepenų cirozė** – negrįžtamas kepenų pažeidimo procesas (kai pažeistos kepenys neregeneruoja).
- ◆ **HCV infekcijos gydymui** skiriami antivirusiniai vaistai. Lietuvoje šios ligos gydymas reglamentuotas 2012 m. LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu V – 960. Iš PSDF biudžeto apmokamas gydymas skiriamas pacientams, kurie atitinka LR sveikatos apsaugos ministro įsakyme numatytus gydymo kriterijus.

6. Skiepai nuo virusinių hepatitų (vakcinacija)

- ◆ Skiepai yra nuo hepatito A viruso, nuo hepatito B viruso. Skiepų nuo hepatito C, E virusų nėra.
- ◆ **Skiepai nuo hepatito B.** Pilnaverčiam povakcininiam imunitetui užtikrinti ir apsaugoti nuo galimos HBV infekcijos reikia trijų skiepų dozių: po pirmosios dozės sušvirkštimo, antroji vakcinacijos dozė švirkščiamą po 1 mėnesio, o trečioji – po 6 mėnesių. Galimos ir kitos skiepų schemos pagal vaistų aprašus. Galima skiepytis ir kombinuota virusinio hepatito A ir virusinio hepatito B vakcina¹.
- ◆ Lietuvoje nuo 1998 m. hepatito B vakcina pradėti skiepyti visi naujagimiai². Vakcinacija nuo HBV infekcijos sukelia ilgalaikį (10–15 metų) imunitetą arba gali trukti ir visą gyvenimą.
- ◆ **Skiepai nuo hepatito A viruso.** Suaugusiesiems rekomenduojamos 2 vakcinacijos dozės. Antroji dozė įskiepijama praėjus 6–36 mėnesiams po pirmosios. Vakcina labai imunogeniška. Daugiau nei 95 proc. suaugusiųjų organizme per 4 savaites po pirmos dozės susiformuoja apsauginiai antikūnai. Visų paskiepytų organizme po dviejų sušvirkštų vakcinacijos dozių susidaro apsauginė antikūnų koncentracija.

1 Suaugusiųjų skiepavimo rekomendacijos. Lietuvos infektologų draugija. LBPGD. LID. 2013.

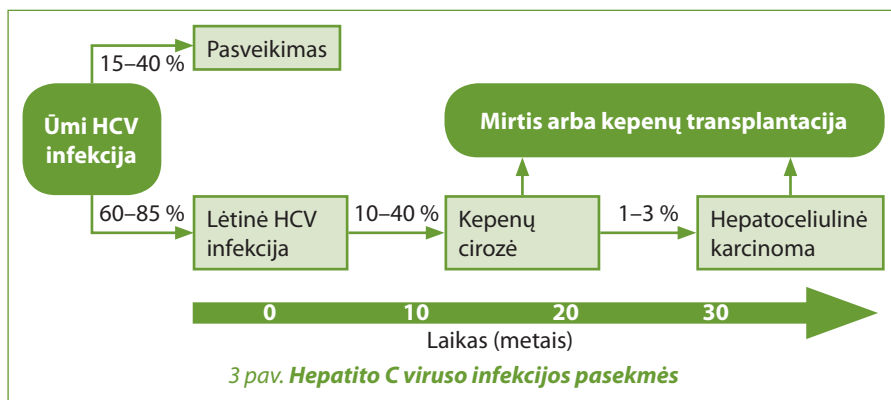
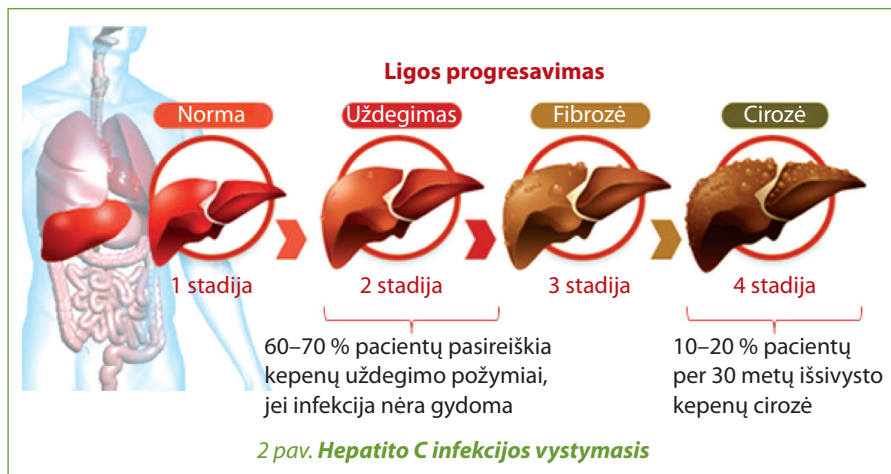
2 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. vasario 27 d. Nr. V-283 įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendoriaus patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 1-27).

Virusiniai hepatitai A, B, C – ypatybės³

Infekcija		Hepatitas A (VHA)	Hepatitas B (VHB)	Hepatitas C (VHC)
Sukėlėjai		Hepatito A virusas (HAV)	Hepatito B virusas (HBV)	Hepatito B virusas (HCV)
Plitimo būdai		Fekalinis-oralinis: ◆ artimai kontaktuojant su infekuotu asmeniu ◆ turint lytinių santykių (ypač oralinių) su infekuotu asmeniu ◆ vartojant užterštą maistą ar gėrimus	Parenterinis, lytinis. Dažniausiai: ◆ gimdant infekuotai motinai ◆ turint lytinių santykių su infekuotu asmeniu (pvz., lėtinio infekcijos nešiotu – HbsAg nešiotu) ◆ dalijantis užterštomis adatomis, švirkštais ir kitomis švirkštomosi priemonėmis ◆ susižeidus adata ar kitais aštriais instrumentais	Parenterinis ir labai retai – lytinis. Dažniausiai: ◆ dalijantis užterštomis adatomis, švirkštais ir kitomis švirkštomosi priemonėmis ◆ per infekuotus kraujo produktus ◆ turint lytinių santykių su infekuotu asmeniu ◆ gimdant infekuotai motinai ◆ susižeidus adata ar kitais aštriais instrumentais
Asmenys, kurie turi didesnę tikimybę užsikrėsti		◆ keliaujantieji į vidutinio ar didelio hepatito A paplitimo regionus ◆ turintys lytinių santykių su infekuotais asmenimis ◆ infekuoto asmens šeimos nariai	◆ infekuotų motinų kūdikiai ◆ infekuotų asmenų lytiniai partneriai ◆ asmenys, turintys daug lytinių partnerių ◆ asmenys, sergantys lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI) ◆ vyrai, turintys lytinių santykių su vyrais ◆ švirkščiamųjų narkotikų vartotojai	◆ vartojantys ar vartoję švirkščiamuosius narkotikus ◆ asmenys, kuriems buvo perpiltas kraujas / ar jo produktai iki 1993 m. ◆ hemodializuojamiems pacientams sveikatos priežiūros darbuotojai ◆ užsikrėtusieji ŽIV ◆ infekuotų motinų kūdikiai ◆ nuteisieji ar anksčiau kalėję

	Hepatitas A (VHA)	Hepatitas B (VHB)	Hepatitas C (VHC)
Infekcija			
Tęsinys	◆ vyrai, turintys lytinių santykių su vyrais ◆ švirškiamųjų narkotikų vartotojai ◆ asmenys, turintys kraujo krešėjimo faktoriaus sutrikimų	◆ kontaktuojantys su infekuotu asmeniu buitėje (šeimos nariai) ◆ sveikatos priežiūros darbuotojai, kontaktuojantys su biologiniais pacientų skysčiais ◆ hemodializuojami pacientai ◆ keliaujantys į vidutinio ir didelio hepatito B paplitimo regionus (HBsAg paplitimas \geq 2 proc.)	◆ asmenys, turintys daug lytinių partnerių ◆ infekuotų asmenų lytiniai partneriai ◆ po organų, audinių transplantacijų
Inkubacinis laikotarpis	15–50 dienų (vidutiniškai: 28 dienos)	45–160 dienų (vidutiniškai: 120 dienų)	14–180 dienų (vidutiniškai: 45 dienos)
Ūmios infekcijos simptomai	Visų virusinių hepatitų simptomai panašūs. Pacientui gali pasireikšti vienas ar daugiau iš čia nurodytų simptomų: karščiavimas, nuovargis, apetito praradimas, pykinimas, vėmimas, pilvo skausmai, pilkos spalvos išmatos, sąnarių skausmai, gelta		
Ūmios simptominės infekcijos tikimybė	◆ gelta serga < 10 proc. vaikų, kurių amžius < 6 metai ◆ gelta serga 40–50 proc. vaikų, kurių amžius siekia 6–14 metų ◆ gelta serga 70–80 proc. asmenų, kurių amžius > 14 metų	◆ simptomai pasireiškia < 1 proc. kūdikių, kurių amžius < 1 metai ◆ simptomai pasireiškia 5–15 proc. vaikų, kurių amžius 1–5 metai ◆ simptomai pasireiškia 30–50 proc. asmenų, kurių amžius > 5 metai <i>Pastaba: simptomai pasireiškia 5–15 proc. naujai užsikrėtusių asmenų, turinčių imunosupresiją</i>	◆ 20–30 proc. naujai užsikrėtusių asmenų pasireiškia ūmios ligos simptomai

Infekcija	Hepatitis A (VHA)	Hepatitis B (VHB)	Hepatitis C (VHC)
Lėtinės infekcijos tikimybė	Nėra	◆ Tarp nepaskiepytų asmenų lėtinė infekcija pasireiškia > 90 proc. kūdikių, ◆ 25–50 proc. vaikų, kurių amžius – 1–5 metai, ir 6–10 proc. vyresnių vaikų bei suaugusiųjų	◆ lėtinė infekcija pasireiškia 75–85 proc. naujai užsikrėtusių asmenų ◆ 15–25 proc. naujai užsikrėtusių asmenų virusas išnyksta savaime
Ligos sunkumas	Daugumai ūmia ligos forma sergančių asmenų pasveikus ilgalaikių kepenų pažeidimų nenustatoma; liga retai esti mirtina	◆ daugumai ūmia ligos forma sergančių asmenų pasveikus ilgalaikių kepenų pažeidimų nenustatoma; liga retai esti mirtina ◆ 5–25 proc. asmenų, sergančių lėtine infekcija, suseraga lėtinėmis kepenų ligomis – kepenų ciroze, kepenų nepakankamumu ar kepenų vėžiu	◆ ūmi ligos forma pasireiškia retai, susirgusiems ūmia ligos forma ir pasveikus ilgalaikių kepenų pažeidimų nenustatoma; ◆ 60–70 proc. sergančiųjų lėtiniu VHC suseraga lėtine kepenų liga, ◆ 5–20 proc. asmenų per 20–30 metų išsivysto kepenų cirozė, ◆ 1–5 proc. asmenų miršta nuo kepenų cirozės ar kepenų vėžio

Turinys

Įvadas.....	1
Virusiniai hepatitai (VH)	1
1. Hepatito A viruso (HAV) infekcija — faktai.....	2
2. Virusinis E hepatitas (VHE) — faktai.....	3
3. Hepatito B viruso (HBV) infekcija — faktai	3
4. Hepatito D viruso (HDV) infekcija — faktai	6
5. Hepatito C viruso (HCV) infekcija — faktai	7
6. Skiepai nuo virusinių hepatitų (vakcinacija)	9
Virusiniai hepatitai A, B, C – ypatybės	10